

Buletin

Jamadil Awal 1446H/November 2024

ACIS

Kesejahteraan dan Kebajikan Ummah

eISSN 2600-8289

9 77 2600 8280 01

Pelajar Tahfiz: Isu dan Cadangan

Oleh:

Hisam bin Satari

Pensyarah Kanan Akademi Pengajian Islam Kontemporari (ACIS), UiTM Cawangan Negeri Sembilan, Kampus Seremban.

Pendidikan al-Quran telah wujud sejak berabad lamanya bermula ketika Nabi Muhammad s.a.w sedang beribadat di Gua Hira' (Kamarul Azmi & Aderi 2015). Peristiwa pengumpulan al-Quran sejak dari zaman Khalifah Islam yang pertama dan ketiga juga menggambarkan kepedulian pemimpin kepada kemuliaan al-Quran yang wajib dijaga dalam hati-hati umat Islam sepanjang zaman sehingga hari kiamat. Kewujudan pusat-pusat tahfiz di seluruh pelusuk dunia juga menggambarkan satu langkah untuk memastikan supaya kitab suci al-Quran sentiasa hidup dan dijadikan sebagai pedoman kehidupan.

Walaupun terdapat isu kelemahan pendidikan tahfiz ini, kecenderungan ibu bapa menghantar anak mereka ke pusat-pusat pendidikan tahfiz semakin bertambah kerana melihat kepada kelebihan yang akan dinikmati dari segi ganjaran dan kelebihan di sisi Allah Taala.

KELEBIHAN MENGHAFAZ AL-QURAN

Mukjizat yang teragung yang diturunkan kepada Rasulullah s.a.w adalah al-Quran di mana di dalamnya terdiri daripada 114 surah dan 30 juzuk adalah satu-satunya kitab yang boleh dihafaz secara keseluruhannya. Ini merupakan satu kelebihan yang telah diberi oleh Allah kepada umat Nabi Muhammad s.a.w dan menyifatkan penghafaz al-Quran sebagai rahmat dan hamba-hamba pilihanNya. Firman Allah s.w.t.:

Muhammad) ialah yang benar (segala-galanya) yang tetap mengesahkan Kitab-kitab yang diturunkan sebelumnya. Sesungguhnya Allah Maha mengetahui dengan sedalam-dalamnya akan keadaan sekalian hamba-Nya, lagi Maha melihat dan memerhatikan. Kemudian Kami jadikan al-Quran itu diwarisi oleh orang-orang yang Kami pilih dari kalangan hamba-hamba kami; maka di antara mereka ada yang berlaku zalim kepada dirinya sendiri (dengan tidak mengendahkan ajaran al-Quran), dan di antaranya ada yang bersikap sederhana, dan di antaranya pula ada yang mendahului (orang lain) dalam berbuat kebaikan dengan izin Allah. Yang demikian itu ialah limpah kurnia yang besar (dari Allah semata-mata)“.

Mereka yang menghafaz al-Quran akan dikurniakan dengan pelbagai kelebihan bukan sahaja ganjaran di dunia malah juga di akhirat. Menurut Ismail Masyhuri al-Hafiz (1993:87-90), di antara kelebihan yang diperoleh oleh penghafaz al-Quran adalah perlindungan dari Allah s.w.t, menjadi umat Nabi Muhammad yang mulia, tidak merasa takut pada hari kiamat. Selain dari itu, golongan ini juga

adalah pihak yang paling layak diangkat sebagai pemimpin seperti disebut dalam hadis yang bermaksud: *“Yang menjadi imam suatu kaum adalah yang paling banyak hafalannya.”* (Riwayat Muslim) Selain mendapat ganjaran dan kelebihan buat diri sendiri, ibu bapa kepada penghafaz al-Quran juga akan mendapat kemuliaan di sisi Allah s.w.t. Hadis nabi yang lain ada menyebut yang bermaksud: *“Sesiapa membaca al-Quran dan beramal dengan apa yang terkandung di dalamnya maka kedua ibu bapanya akan dipakaikan mahkota pada hari kiamat yang sinaran mahkota itu akan melebihi daripada cahaya matahari, sungguhpun matahari itu berada di dalam rumah-rumah kamu di dunia ini“.* (Riwayat Imam Ahmad, Abu Daud)

ISU PENDIDIKAN TAHFIZ

Antara isu yang dikenal pasti dibangkitkan dalam pendidikan tahfiz yang pertama ialah **pengurusan pendidikan tahfiz yang lemah**. menurut Alimuddin (2006) kecemerlangan sesebuah sekolah bermula dari peranan pentadbir. Menurut Zainal (1987), sebagai seorang pentadbir, pengetua perlu membawa pegawai-pegawai di bawahnya dan keperluan organisasi ke dalam bentuk kesepaduan bagi mencapai operasi yang berkesan. Hal ini jelas menunjukkan bahawa ketua dalam sesebuah organisasi terutamanya institusi tahfiz ini perlu lebih kreatif, bijak merangka strategi dan yang lebih penting mereka ialah ahli dalam bidang tahfiz ini.

Isu yang kedua pula ialah, **kaedah dan teknik pengajaran tahfiz**. Menurut Azmil (2010), kebanyakan institusi tahfiz yang wujud masih lagi bergerak dalam haluan mereka sendiri tanpa modul pengajaran yang standard diguna pakai. Akibatnya, tenaga pengajar bebas menggunakan kaedah dan teknik daripada pengalaman peribadi dan latar belakang individu tersebut. Kajian Mardhiah (2017), hampir separuh pelajar MRSM Ulul Albab tidak dapat menghabiskan hafalan mereka sehingga tamat pengajian 5 tahun seperti mana yang telah di pengajian tersebut. Begitu juga dengan kajian Misnan dan Ahmad Sadadi (2003) menyatakan bahawa pelajar tidak dapat menamatkan hafalan al-Quran mengikut jadual yang telah ditetapkan iaitu 30 juzuk dalam masa 6 semester.

Manakala isu yang ketiga ialah berkaitan dengan **ciri-ciri guru yang mengajar subjek hafazan**. Ab Halim (2018) dalam Wacana Cendekia Institusi Alam dan Tamadun Melayu (ATMA) di UKM pada 8 Januari 2018 menyebut bahawa Institut Latihan Guru Tahfiz perlu ditubuhkan bagi menyelaraskan kurikulum dan kaedah pengajaran standard di sekolah tahfiz. Mardhiah (2017) menyatakan bahawa 40% guru yang bukan dalam bidang tahfiz bertugas sebagai guru hafazan di MRSM Ulul Albab (Gemencheh, Kota Putra dan Kepala Batas). Manakala yang ada latihan dalam bidang

tahfiz hanya 20 daripada 62 orang guru di MRSM Ulul Albab. Isu yang keempat ialah **konsep kesepaduan disifatkan masih lemah kerana ketiadaan model yang jelas dan ketiadaan guru yang berwibawa**. Hisham (2014) menyatakan bahawa komponen agama dan ilmu waqie secara serentak dalam satu sesi pembelajaran beserta dengan subjek hafazan yang ada, mengakibatkan waktu pembelajaran terlampau padat. Mardhiah (2017) menyatakan bahawa, punca pelajar tidak dapat menghabiskan muqarrar al-Quran kerana masa yang terlalu padat dan kegagalan pelajar mengatur masa dengan baik. Lebih merugikan lagi apabila waktu kelas tasmik dipindahkan kepada subjek akademik untuk memberi laluan pelajar memberi tumpuan kepada Sijil Pelajaran Malaysia (SPM).

CADANGAN

Wujud Pusat Latihan Guru Untuk Melatih Guru-Guru Tahfiz.

Ahmad Baha' Mokhtar (2018) menyatakan banyak pusat latihan telah berjaya melahirkan guru-guru terlatih dalam pelbagai bidang tetapi sebaliknya dalam bidang tahfiz al-Quran, latihan terhadap guru tahfiz al-Quran didapati kurang diberi perhatian. Setakat maklumat yang ada, belum ada universiti atau institusi yang menawarkan program perguruan tahfiz al-Quran. Sedangkan subjek-subjek lain dibekalkan latihan yang cukup kepada guru, sehingga dipelajari dari peringkat diploma hingga ijazah. **Wujudkan Pakar Rujuk Untuk Pedagogi Tahfiz.** Abd Rahman (2018) menyatakan bahawa di negara ini telah lahir ramai pakar dalam bidang pedagogi. Tetapi jarang sekali kedengaran pakar pedagogi tahfiz al-Quran. Sekiranya guru-guru bidang lain mendapat latihan yang cukup dari segi pedagogi hingga berjaya menjadi pakar dalam bidang pedagogi sesuatu subjek, begitu juga guru al-Quran perlu dibekalkan latihan yang sama atau lebih kerana pedagogi tahfiz al-Quran agak berbeza dengan subjek-subjek lain.

Menambah Bekalan Guru Bidang Tahfiz Yang Tidak Mencukupi.

Fazatul (2018) menjelaskan bahawa Darul Quran JAKIM telah melahirkan kira-kira 5,000 graduan program pengajian tahfiz al-Quran. Ini hanya bilangan lepasan Darul al-Quran. Masih banyak lagi graduan tahfiz daripada institusi yang lain. Namun begitu, masih terdapat pusat-pusat tahfiz yang masih mencari guru-guru tahfiz. Keperluan ini semakin meningkat sebagaimana dinyatakan di dalam keratan akhbar yang bertajuk "Pendidikan Tahfiz Semakin Diminati". Ia menyatakan bahawa Darul Quran telah menerima permohonan sekurang-kurangnya 3,000 orang saban tahun, tetapi hanya seramai 250 orang sahaja daripada mereka yang diterima untuk belajar di institusi tersebut. Bilangan ini hanya untuk Darul al-Quran. Dengan memerhatikan permohonan yang diterima oleh Darul Quran JAKIM sahaja, dapat disimpulkan bahawa minat masyarakat terhadap tahfiz al-Quran semakin berkembang. **Bekerjasama dengan TVET.** Mewujudkan kerjasama antara bahagian pendidikan dengan Latihan Teknikal dan Vokasional (TVET) kepada lepasan tahfiz sebagai proses pendidikan dan latihan yang menjurus ke arah pekerjaan dan menekankan amalan industri dalam pelbagai bidang berkaitan. TVET menggalakkan pembelajaran sepanjang hayat yang meliputi peringkat sekolah menengah, lepasan sekolah sehingga ke tenaga kerja di industri melalui latihan berasaskan pekerjaan serta latihan berterusan dan pembangunan professional. Kerana antara isu yang sering dinyatakan ialah peluang pekerjaan dan kerjaya pelajar tahfiz.

SPM dan Tahfiz. Sijil Pelajaran Malaysia merupakan sijil yang 'wajib' dimiliki oleh setiap pelajar di Malaysia. Ada sebilangan pusat tahfiz yang tidak menawarkan SPM ini dengan alasan untuk menumpukan perhatian kepada penghafalan al-Quran. Sudah sampai masanya kepada pihak yang membenarkan sesuatu Pusat Tahfiz beroperasi mewujudkan kaedah Integrasi Pendidikan dengan menggabungkan dua elemen ini khusus kepada pusat tahfiz yang tidak menawarkan SPM.

RUMUSAN

Pendidikan al-Quran tidak boleh dipisahkan dari kehidupan umat Islam. Dalam usaha untuk mengekalkan kemuliaan al-Quran kepada generasi akan datang, keupayaan dan matlamat yang ingin dicapai disesuaikan dengan kehendak zaman. Al-Quran ialah simbol kejayaan dunia dan akhirat, seharusnya urusan dunia dan akhirat disepadukan agar bimbingan dalam al-Quran menjadikan umat Islam mampu mendepani cabaran dan menjadi rujukan umat yang lain.

RUJUKAN

- Kamarul Azmi, Mohd Aderi Che Noh. 2013. Bengkel Penghayatan dan Pengamatan (PdP) di SRA JAWI. Dlm Mardhiah Binti Yahaya, Zetty Nurzuliana Binti Rasheed, Aslam Farah Binti Selamat. 2018. Isu Dalam Pendidikan Tahfiz : Satu Analisis. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
- Haji Alimuddin. 2006. Profil Tumpuan Guru Sekolah Menengah Di Negeri Selangor Terhadap pelaksanaan Perubahan Kurikulum. Jurnal Pendidikan 27 (1), 165-178. dlm Mardhiah Binti Yahaya, Zetty Nurzuliana Binti Rasheed, Aslam Farah Binti Selamat. 2018. Isu Dalam Pendidikan Tahfiz : Satu Analisis. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
- Aznil Hashim .2010. Penilaian pelaksanaan kurikulum Tahfiz al-Quran di Darul Quran JAKIM dan Ma'ahad Tahfiz al-Quran Negeri Universiti Kebangsaan Malaysia, Bangi, Selangor dlm Mardhiah Binti Yahaya, Zetty Nurzuliana Binti Rasheed, Aslam Farah Binti Selamat. 2018. Isu Dalam Pendidikan Tahfiz : Satu Analisis. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
- Mardhiah Yahaya .2017. Penilaian Program Tahfiz Ulul Albab Di Maktab Rendah Sains MARA. (Tesis Sarjana) Universiti Pendidikan Sultan Idris. dlm Mardhiah Binti Yahaya, Zetty Nurzuliana Binti Rasheed, Aslam Farah Binti Selamat. 2018. Isu Dalam Pendidikan Tahfiz : Satu Analisis. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
- Noor Hisham Md Nawawi, Nur Azuki Yusuff, Mohd Binyamin Che Yaacob, Nasrul Hakim Salleh. (2014). Matlamat dan Halatuju Sistem Pengajian Tahfiz di Kelantan; Satu Pengamatan wal. 4th International Conference and Exhibition On Islamic Education 2014. Dlm Mardhiah Binti Yahaya, Zetty Nurzuliana Binti Rasheed, Aslam Farah Binti Selamat. 2018. Isu Dalam Pendidikan Tahfiz : Satu Analisis. e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial dan Kemanusiaan Kolej Universiti Islam Antarabangsa Selangor
- Ahmad Baha' Mokhtar, Dewierika Samidi, Prof. Madya Dr Abd Rahman Abd Ghani. 2019. Perguruan Tahfiz al-Quran: Masalah dan Penyelesaian. Journal of Islamic, Social, Economics and Development (JISED)